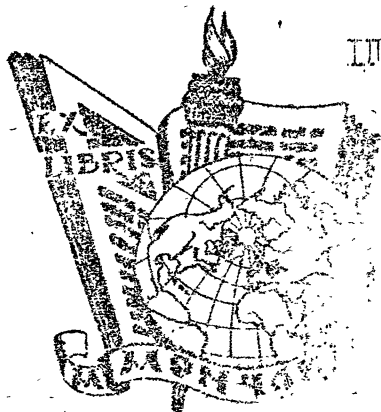


ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНА

Ч.15.

Ц-р Атанас Фіголь.

ІДЕОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СЕНІОРСЬКОГО РУХУ.



Мюнхен

1946.

ч.15.

Д-р Атанас Фіголь

ІДЕОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СЕНІОРСЬКОЮ РУХУ.

/Доповіль виголошена на Першому
З'їзді Українських Пластунів
Сеніорів в Байроїті дня 20.6.46.

Дотеперішні зустрічі пластунів сеніорів не мали ніколи характеру з'їзду окремого уладу. Наскільки я знаю факти історії Пласту, - були у Львові спроби оснування першого куреня сеніорів, були Верховні Пластові З'їзди, були конференції головних провідників Пласту, але з'їзду уладу - четвертого уладу Українських Пластунів Сеніорів на протязі 35-літньої історії не було. Приязний тут Верховний Стаман - наша жива традиція - може це найкраще спростувати чи потвердити.

Це явище зовсім природне. Наш рух ріс, немов дитя, - зроджений з ідеї перших основоположників, з малого еміріону перших організованих гуртків, щоб через фази створення уладу юнаків, старших пластунів, уладу новачтва і вкінці уладу пластунів сеніорів дійти до завершення своєї організаційної побудови, досягнути повноти мужеської сили, одноцілої спаяної організації.

Тож не диво, що 35-ліття УПУ збігається з Першим З'їздом Уладу Українських Пластових Сеніорів.

Однак цей факт нагадує на зібраних ось тут сьогодні велику історичну відповідальність за положення ідеологічних фундаментів під сеніорський рух і в парі з тим за завершення, остаточне викінчення, оформлення нашого Пластового Руху як цілості, як організації.

Мимоволі, коли підходимо сьогодні до якої небудь пластової проблеми, наш зір спрямовується на 35-літнє минуле нашого руху. Тим більше відчуваємо потребу оглядатися на це минуле, коли хочемо щонебудь сказати про майбутнє нашого руху, коли хочемо визначити найголовніші напрямні розвою і праці в найближчих чи дальших днях.

Іноколи доводиться почути запит, що наша теперішня робота, — це погоня за гарним спомином минулих днів. Не розуміють нас; не знають, як виразно спрямований пластунський зір і крок уперед; не бачать, що наша робота й життя — боротьба за майбутнім.

Але — правда — це майбутнє корениться теж у минулому; його образ вицітав з іскор пластунської вапни, що горіла багато літ тому в колі пластового товариства; його підволими породжено тоді, як будувався і розвивався Український Пластовий Улад. Тому нам дорогий споминок і тому рано згадуємо часи, коли ми щільно кріями про майбутнє. Наші спомини, — не значе спомини про майбутнє — хоча й протилежно це звучить. /Цитат із записника учасника 2-гого 3'їяду СУМ/.

Але сьогодні, коли ми з'їхались ось тут, для того, щоб покласти ідеологічні і організаційні фундаменти під улад сеніорів, а тим і завершити організаційну побудову цілого руху, ми — зрілі мужі — не можемо обмежитися тільки поглядом на історію 35-ліття УІУ, але наше майбутнє ми бачити хочемо і м у с и м о крізь раціональну і інтуїтивну призму тисячелітньої історії нації.

Во в нас жива не тільки пластунська традиція, у нас жива свідомість нашої повної духовної і кровної залежності від цих семи літер, що складають назву: Україна.

Але я піду ще один крок даліше. Україна тем не існує сама для себе на відірваному острові чи окремій планеті. Живемо серед інших народів на спільній земній кулі. Живемо з ними спільно в історичній добі, якій ім'я: половина ХХ століття.

І було б дитинством нам сьогодні обмежитись до 85-ліття Українського Пластового Уряду, було б нерозумно бачити тільки історію України.

Якщо нам погляд у майбутнє має бути справді пластунський, справді державницький, ми musимо бачити, бодяй старатися зрозуміти ситуацію на цьому ґрунті в нинішній день:

Для нас musить вистарчити тільки загальна, - кількома рисами подана характеристика нашої доби.

І. Кожна доба історії людства має своє пилгоме ядро, має свій ідеал, свою віру. З бігом століть цей ідеал ця віра мінляється, - їм на зміну приходять інші. Чим більше народи через поступ - цивілізація узалежнюютья взаїмно, тим більше musять вони жити спільним ідеалом.

Такий ідеал - свою внутрішню конституцію, закон, мораль - мали старинні: от хочби для римлянина поняття "віртус ромаха", "сівіс ромаhus"; за ці ідеали римської держави-імперії вміли справді по-мужеськи боротися і вмирати римляни.

Середньовіччя мало своє духове ядро - свій ідеал, який всеціло концентрувався на релігії, його окреслюють. "Деус сіве еклезія". - Це була та віра, що всеціло поглинула людину середньовіччя і за релігі-

йні переконання, - за одне, два чи три слова змінені в каноні, чи релігійній догмі, вона була готова віддати життя.

Новітня доба від 16-19 століття проходить під знаком віри в природу "Deus sive natura". Ідеалом людини цієї доби, це людина знання, її Богом "розум без віри основ" і за ці свої розумові ствердження людина цієї доби теж була готова вмирати.

Ми нині не живемо ані повнотою ідеалів старинного світу, ані нездібні ми до реалізації релігійного життя в розумінні середньовіччя, ані не можемо бороти ся і гинути за ізнання розуму.

Що ж є ядром, ідеалом, вірою нашої доби? Цим ядром є ідеал спільноти - "Deus sive communitas" - і за цю і тільки за цю спільноту - як знаємо з досвіду і як стверджує теорія - готова вмирати нинішня людина; - байдуже, чи тою спільнотою буде нація, чи класа, ми помічаємо певні поширення, тенденцію цього поширення з нації на певні об'єднання на а навіть на людство.

І тут тільки зазначу: нашим гаслом: "Бог і Україна" - "Бог і українська спільнота" - ми в повні вірні ідеалам нашої доби.

II. Друге загальне ствердження таке: кожна спільнота, якщо вона здорова, якщо вона має інстинкт самозбереження, якщо виявляє розвоєві тенденції, а не тенденції декадансу - має свій внутрішній мораль, має закони свого внутрішнього життя, має свій моральний правопорядок. З цього комплексу, з цього світа моральних ідей даної спільноти випливає її звичаєве право, а з нього в дальшу чергу писане право, і в першу чергу конституція.

Платон: "Той що піднімається писати громадянські закони і конституції і думає, що тим, що він їх написав, зумів він їм надати потрібну силу і тривалість, оклив себе; бо цим він дав доказ, що не розуміє права

і безправя, добра і зла....."

Де Местр: "Коріння політичної конституції існує перед кожним писаним законом: Основний закон - конституція не є і не може бути нічим іншим як далшим розвитком або потвердженням вже перед-тим існуючого і неписаного закону" - як доказ наводить він приклад англійської конституції: "Напевно не зроблено її "а пріорі"; Ніколи не зібрались державні мумі і не сказали: зробім триподіл влади: на законодавчу, виконавчу, судейську; даймо їм таке і таке відношення і т.д. Ніхто не чумав про те. Англійська конституція була вислідом цілої низки обставин: як римське право, державне право, ленне право, саксонське, норманське, данське, війни, повстання, шлюб, - одним словом: історія краю. Англійські хартії не були нікими законами, тільки доказами, чи то потвердженнями вже існуючих законів. Їхне правдиве походження - це "п р а с т а р е п е р е д а в н е н н я". Велику Хартію "Магна Харта" видано щойно, коли переведено відповідні історичні досвіди..."

Фогельзанг: "Історія даної державної території і християнсько-природо-правно обоснована соціальна філософія /т.е наука про вічне і правильне відношення одиної до спільноти і спільноти до держави/ є двома основними елементами кожної конституції."

Цими, на першій погляд далекими від теми, міркуваннями я хочу сказати ось що:

1. З аморального порядку мислей і дій може впливати тільки відповідне аморальне звичаєве право, а зроджене з нього основне державне право-конституція може бути тільки - якщо не на письмі, то напевно на ділі - конституцією терору.

2. Хочу покликатись - вже без доказу на те, що світ ідей і мислей уікра-

їнської людини від наших князів до нині, це світ моральних ідей і то в незвичайно високій якості.

3. Що коли ми думаємо про реалізацію ідеалу нашої спільноти: -- державу, то нічого не допоможуть найкраще написані конституції, коли перед тим не заіснує неписане "звичаєве" право серед нашої спільноти, основане на принципах моралі.

Поки побачити Україну дійсністю, треба виносити її перед тим у серці.

Висуваючи на перше місце вірність Богові, Платон підкреслює тим вірність принципам моралі спільноти взагалі, а українській традиції; українському волюному міслаництву, що його ми окреслюємо в наказі в приводу 35-ліття УПУ; міслаництву, що його дав Україні "во дни они" св. Апостол Андрей Первозванний, зокрама: ... Заснувати царство Боже на землі, не українські люди жили б як люди, де могли б славити ім'я свого Царя і прославляти ім'я свого народу. Це ідеал української спільноти.

У відношенні до зовнішнього світу це ідеал українського гуманізму, якого носієм Україна була завжди на Сході Європи. Прапор цього гуманізму піднімає і несе український пластун.

З цих основних, глибоких заложень випливає теж наше позитивне відношення до ідеї світового скавтового братерства.

Отже так до першого ствердження, що вірою нашої доби є спільнота і що ми що віру в нашому пластовому світогляді маємо -- доходить друге ствердження, що кожна спільнота має свій порядок мислей і дій, а якого родиться її звичаєве, а потім писане і формальне право, і що ми визнаємо моральний правопорядок християнізму згідно з усіма спільнотами Заходу.

Ці два ствердження вичерпують інтерпретацію перших двох головних обо-

в'язків Пластуна: бути вірним Богові і Україні - та помагати ближнім.
III. Вкінці приходжу до третього твердження, а саме, що доба, в якій живемо, це доба демократії.

Був момент, коли могло здаватися, що принайменше на континенті Європи прийде до голосу радше принцип чистого провідника. Сьогодні немає сумніву, що переможною, - принайменше в західній гемісфері - залишилася демократія.

В нашому пластовому світогляді принцип демократії був збережений завжди і його розуміння перед 35-ти роками було у нас таке саме як і нині. У тому відношенні ми в щасливому становищі, що не потребували і не потребуємо "перемальовувати шильців".

"Основною розуміння пластового демократизму є: а / право до ведення пластової самовиховної праці; б / добровільність вступу до Пласту і виключаючий з цього, обов'язок виконувати совісно прийняті обов'язки; в / Свобода слова, що базується на праві, обов'язкові й відвазі висловити свій поряток на пластові справи, коли до цього виникає потреба; г / толерантність до поглядів інших пластунів, коли вони не суперечать ідейним основам У.П. г / льюальність у виконанні прийнятих рішень і постанов; д / виборність виховних провідників на всіх ступенях пластової гієрархії". /З правильника УУСП./

Коли глядимо сьогодні на минулі недавні роки з далекої вже історичної перспективи, то хоча бачимо деяких пластунів перенятих модною і всевладною течією провідницької ідеї, то наш Пластовий Рух як цілість був завжди вірний своїм засадам.

А про тих окремих пластунів треба об'єктивно ствердити, що розуміння - а головне практика - провідницької ідеї у них була зовсім інша ніж

зразки, що їх так яскраво в минулому і сьогоденні дали, інші європейські і північноєвропейські народи; далі треба ствердити, що порем'яття провідницьких форм було диктоване часто konieczністю і наказом здорового політичного розуму здобувати і забезпечувати позиції в нових змінених умовах довкілля без глибокого засвоєння - чужого, зрештою, українській психіці - змісту провідницької диктаторської ідеї типу західного чи східного.

Те, що ми окреслили як "пластовий демократизм" виключно в засадах концентрації задумів і зосередження волі, здається мені ідеалом правдивої демократії, яка мусить погодити два засадничі мотиви: мотив маси, це-бо мотив більшості, з мотивом індивідуальним /персональним/, щоб - говорячи словами Бентама - досягнути якнайбільше щастя як найбільшої кількості людей.

Отже, якщо йдеться про правильне розуміння демократії, то ми प्रतिставляємо органічну демократію народу механічній демократії маси.

Еггерсдорфер:

"М а с а не має розчленування поділу, тільки рівнорядні і рівноуправлені частини; за те в с н і л ь н о т і чловство є зрізничковане. ... Маса не думає; вона і справді не хоче; її духово життя належить повністю до сфери гонів; її опановують настрої, переходові враження, суггестії публічної opinio і психоза масових рухів. Цьому духово нізкому соціальному творові відповідають теж і засоби керування масами в політиці; засоби, що їх вже старовина запламувала назвою демаргіті засоби... ми обсервуємо іноді як люди, з силою інтелекту, в масі зовсім не дописують - "ві зі блінд унд вертльос верден міт дем унтертаушен ім массенбевустзайн." Що більше: вони стають в масі зовсім безвольними.

Коли відповідальність розкладена на плечі багатьох, постає не помноження тої відповідальности, але навпаки, жажлива безвідповідальщина.

Отже як злочинним є оснóвувати добро держави і народу на принципі маси. В дійсности маса ніколи не править собою, отже хто в конституції трактує народ як масу, той позбавляє народ самоуправління.

Механічна демократія маси - це запрошення до всіх злих сил, що вміють користуватися технікою опановування маси, це невідкритий шлях до тиранії."

Н а р і д : є вищою соціальною спільнотою, що складається з різних живих елементів.

Механічний демократії маси протиставляємо демократію спільноти побудованої на особистому принципі.

З повищих міркувань можемо збагнути правильне розуміння основних засад скавтової методи, що до гурткової системи, індивідуального підходу до юнака у виховній праці, ваги і значення особовости і особистої відповідальности в пластовій роботі, засади елітарности і т.д. Зокрема ці міркування в сполучі з попередніми дають нам інтерпретацію третього основного обов'язку пластуна: повинуватися пластовому законіві і пластовій владі.

Отже так тими короткими натяками я хотів звернути вашу увагу на добу, в якій живемо, її характеристику, викликати інтуїтивне відчуття, що наш рух є співзвучний не тільки з основними розвоєвими, духовними тенденціями історії України, але і сучасної доби, та що всі ці основні принципи коротко і зв'язно зібрані в трьох основних обов'язках пластуна.

Мені здавалося, що про це сьогодні конечно сказати, бо ж ідеологічні напрямні сеніорського руху це ж органічна частина пластового світогляду.

Як зрілі мужи ми відновили своєгдані юнацьку присягу; наша ідеологія, наш світогляд не змінилися, а поглибилися, поширилися. Я старався погати тільки інтерпретацію основних обов'язків пластуна в тому глибшому поширеному розумінні.

На мій погляд все сказане до тепер це доказ величчї і всеохопности нашої пластової ідеї; це одночасно тло, на якому хочу змалювати ще пластову актуальну проблематику сеніорського руху.

На початку нашого Пластового Руху стоїть ще не по назві і не по формі, але по суті пластун сеніор.

Цілий цей ряд наших перших провідників: Чмола, Черник, Тисовський Олександр і Степан, Левицький Северин і Осип, Бучацький, Іваненко, Бачинський, Вахнянин, Річимський... всі вони ввійшли до УПУ без попереднього формального юнацького виводу, без зложення - за малими хіба винятками, - пластового приречення, без попередньо набутого пластового знання і досвіду в пластовій праці.

Вони піднялися цієї праці в почутті, що вони виконують громадянську працю і то б о л и к у громадянську працю.

Вони розуміли, що тільки повне перевиховання української людини, тільки виховання нової генерації - нової по її внутрішньому змісті - може принести зміну у внутрішньому і зовнішньому положенні нації.

Вони знали і вірили, що Пласт сповнить це завдання найкраще і тому вони стали пластунами і зложили пластову присягу через чин, через свою працю.

А коли Пластовий Рух поширився і вікором охоплював щораз то ширші шари, вони щораз то більше зросталися в організації, вони щораз то більше

зросталися з організацією, вони щораз то більше ставали нашою пластовою субстанцією /от хочби через спроби створення своїх організаційних клітин / перший курінь сеніорів//, аж поки їх нова вже пластова наростаюча маса не поглинула, не втягнула в себе і не створила - от з нинішнім днем четвертого Уласту Пластунів Сеніорів.

Сьогодні немає вже пластунів юнаків і побіч них малочисельного проводу переважно непластунів, сьогодні є тільки пластуни зі своїм пластовим проводом.

Що більше: Пластовий рух витворив вже нині побіч активних пластових провідників групу громадян, що вправді не є безпосередньо активно zaangażовані в пластову роботу, які все таки, почувують себе зв'язаними ідеологічно - світоглядом і організаційно наскільки з рухом; з якого вони вийшли.

Коротко кажучи: пластовий активний провід і ця група громадян будинок пластунів, це ви, що сьогодні відбуваєте своє основне засідання; це ми друзі сеніорки і сеніори.

Принятий у нас погляд про те, що сеніори поділяються на дві головні групи, на тих, що активно працюють а Пласті, і тих пластунів, що в ньому не працюють, є очевидно почіном формально правильним і реально дійсним, але він криє небезпеку в собі, що через наявність того поділу ми забуваємо, що він є явищем щойно другого порядку, що перед ним існує одиниця, яка єднає усіх пластунів сеніорів, а якій на ім'я: громадська праця.

І коли я почув від чого, після затвердження правильника УУПС, що ми зробили двопочіл сеніорів на скаутмастрів і пл. сеніорів і тим створили категорію "літніх" і "гірних" пластунів сеніорів, - більше пластових і менше пластових чи взагалі непластових сеніорів з відтінком очевидно

чогось нижчого, гіршого в тій групі, - то я тут хочу зазначити, що це спільне, те первісне з чого виходить і єдино може виходити оцей початок в наших повзучих розмовах падається як характеристика тої другої групи сеніорів /а не скавмастрів/ саме є г р о м а д я н с ь к а п р а ц я. Це створення нам потрібне для дальшого велоння наших думок і міркувань, а його доказ - найкращий доказ - у минулому.

Ті, що започаткували наш рух, ті підійшли до нього з почуттям громадянського обов'язку за майбутню долю і майбутню націю. Вони - як сказано вже - непласкуні трактували свою працю в Пласті як громадянську працю.

І нині для нас сеніорів так само немає іншої проблеми і не може бути іншого завдання наці громадянську працю: цебто одинокі завдання сеніорів, це служба Батьківщині - служба спільності.

Але "вірність Україні" мусить проявитися у нас в іншій формі, не так як це ми ставимо вимогою до юнаків. Юнак приготується, ми уже зрілі, ми мусимо ту службу виконувати, ту вірність показувати чином.

І що ж це в Україні? Який зміст цього слова? Перша передумова вірності, це ніколи не уживати цих семи літер як пусого звуку. Отже що ж є Україна? Це порогусім українські люди, українська земля, територія, це спільне тих людей і тої землі історичне минуле, це вислід життя тих людей у формі духовних і матеріальних надбань, це сучасні соціальні, культурні, політичні /внутрішні, зовнішні/, релігійні проблеми, традиції і ситуації тих людей і тої землі. Україна - це та спільнота людей, до якої ми в парі з приналежністю до родини і до таких об'єднань,

як товариство, партії і т.п. надложимо на українці.

І служба більшовищні це саме праця в одній з цих названих ділянок, що з них жодна аж, крім ракета, для більшого важна, які навпаки ставлять одну нерозривну цілість. Виконати це величезне завдання можна тільки через стосування закону поділу: завдання як цілість розкладається на складові частини й одні виконують те, другі інше.

Звідси бореться і цей технічний колектив пластунів-сеніорів на скавтамастрів і пластунів-сеніорів неактивних безпосередньо в пластовій роботі. Очевидно, що праця в Пласті ми прив'язуємо завжди прив'язувати мемо дуже велику увагу. Бо раз ми віримо і знаємо, що Пласт здібний дати нам нову високоякісну українську людину, то справді виховання - і то пластового виховання - ми маємо першорядного, основного значення. Ми хочемо забезпечити кожній тяглиць і "вільність" нашого Пластового Руху і тому глибоко будемо долати про збереження, зміцнення і ріст нової субстанції.

Так ми дійшли до першої основної групи завдань пластунів-сеніорів як виховників - провідників у Пласті. На що тому - а зокрема про невеликі, хибні і технічні браки в нашій теперішній роботі на цьому відтинку гопоритимо окремий організаційно-діяльностейний реферат. Я хотів би востанок звернути увагу на ідеал-пластуна-виховника, поданий в епик десятих приписках; яким повинен характеризуватися пластуна-виховник:

1. Віра в людину - це розумимо в себе бажання посвятити для них себе і свій час.

2. Запал зосереджений на шасті людині у ронах їхнього формування /фізичного і духовного/: "щасливий юнак, це добрий юнак; - а добрий юнак це майбутній добрий громадянин".

3. Безмежне довір'я до Пласту як дої програми, що найкраще надається до формування нашої менталі на досконалих мужів.

4. Зрозуміння, що для юнака Пласт це гра, -- для тебе гра з метою: будувати характер і школити громадянські чесноти.
5. Свідомість того, що для твоїх юнаків ти є Пластом: "по чим ти є кричиш так голосно, що я не чую, що ти кажеш!"
6. Спослідовність у виконванні наміченої програми з енергією і витривалістю, і добрим настроєм.
7. Охота усунути себе на другий план і дати можливість юнацьким провідникам вести і рости методом праці в гуртку.
8. Бажання іти вперёд у здобуванні вмілостей пластового виховника -- користаючися кожною нагодою для переходу та усіма доступними матеріалами з цієї ділянки.
9. Готовість співпрацювати рука в руку з комсомом, церквою, школою, місцевими державними властями, Верховною Пластовою Командою для добра окремих юнаків і для добра спільноти як цілості.
10. Замилування до життя в природі у всіх його формах і любов до її творіння.

Подяку за американську скановану літературу.

Але вести виконувати роботу не хочемо для самого виховування. Наша остаточна ціль: характер і громадянські чесноти нового нововартісного українського громадянина, мусить реалізуватися в службі батьківщині, в службі, як її вже окреслили загально вище. В цьому формулюванні, ми не почуємо з жодної сторони заперечення з одним тільки винятком, коли поговоритимемо про: політику. Не тільки зовнішня опінія забороняє нам "займатися політикою", але й ми самі визнаємо себе "аполітичним рухом", "аполітичною організацією". Отже яке наше відношення до політики? До політики, що є вразлі релігійною і остаточним впливом

служби Ватківщині? Чи можемо колишнім юнакам-пластунам, чинні зрілим громадянам сказати, щоб вони не мішалися до політики?

Ніколи!

Якщо ти віршуватимеш на перший погляд бонтужить і може викликає враження хоч деякої суперечності з аполітичними засадами нашого руху, то причина лежить в різній інтерпретації самого слова політика, в різному змісті, що його цьому слову надає наш злосливий донь. Сьогодні це слово в поточній мові закрало високий зміст, що його старинні наставили в окресленні людини як політичного еста; "антропос - тзоси політикон".

А втім: є різні політики. От хочби політика соціальна, культурна, релігійна, внутрішня, загранична, ... Ми як рух і як виховна організація молоді вже мішалися в політику: в українську виховну політику.

Тож в тому розумінні ми проти "політиканства"; ми як цілість стоїмо осторонь "політичного партійництва"; ми поборюватимемо в політичному житті всі пролзи, що протидіють нашому пластовому світоглядові; але ми ніколи не заборонимо нашим пластунам-громадянам брати участь в політиці і те в усіх без виїмку її формах.

Навпаки: вважаємо konieczним, щоб пластуни-сеніори ішли в ту групу-позапластову - частину громадського життя і там реалізували пластовий світогляд і мету пластової праці.

Що це значить? Відповіть впливає із того наспітлення, що я старався дати трьом обов'язкам пластуна: Не перш за все оте прагильно служення спільноті; спільнота це вічність і тугість внутрішнього морального правопорядку, закону і внутрішнього легалізму; тому у всіх видах політики відкидаємо сліпе наслідування чужих "неперевіраних мод"; відкидаємо

"починання всього і писання історії від себе" ; шукаємо у всіх царинах духа "нашої правди" і живемо нею; в житті спільноти керуємося засадами "чесної гри";... а всі наші починання переводимо в дусі вище з'ясованої української гуманності і демократії; - хочемо бути великою спільнотою, а не тічною воєнкою.

Я глибоко переконаний, що майбутнє нашого руху залежить від того, чи наша зучасна перша сеніорська генерація зуміє знайти своє правильне активне /підкреслюю не - пасивне/ відношення саме до політики.

В цій найважливішій ділянці громадянського життя нам треба керуватися такими трьома принципами:

1. Принцип свободи людини /свобода думки, слова, совісти; демократія; але не "сама" демократія - "державою без президента" як це мріяв проголосити у нас 1917 рік;.../;

2. Принцип зосередження волі /зосередження волі спільноти; її вияв - провідник; зосередження волі в провідницьких і демократичних державах/

3. Принцип тягlosti політичної акції - традиція /відповідальність не тільки перед сучасністю, але почуття відповідальності перед працями і дітьми/.

Практична реалізація тих принципів вимагає їхнього тонкого розуміння і взаємного згармонізування. Правдивим пластунам це завдання напевно не справлятиме великого труду. Тільки синтез тих принципів в оперті на наш пластовий світогляд може дати нам здорову політичну атмосферу і усунути такий задушливий сьогодні політичний примітивізм. На цих загальних ствердженнях мусимо закінчити./

/Обширна мотивація цих думок в: Др.М.Шлемкевич "Українська синтеза" життя і Мислі, Мюнхен 1946.

Здіймає щоб не залишити неясности в цій такій важливій справі формулу ще раз; ми не є і ніколи не будемо політичною партією чи групою; Ми є аполітичною організацією; наші пластуни, зрілі громадяни, можуть належати до різних організацій і в тім і до різних політичних партій; ми вимагаємо і мусимо вимагати від них тільки одного: завжди бути вірними пластовій ідеї; ми повинні, чим більше справжніх пластунів увійде у всі ділянки громадського життя, тим скоріше ми зблизимось до реалізації наших найвищих остаточних цілей.

Закінчуючи мою проповідь, хотів би я ще раз звернути вашу увагу на ось такі три моменти:

1. Сьогодні ми, зрілі громадяни, святили пластову присягу як поглиблене повторення юнацького пластового приречення. Мені здається, що в такому минулому і майбутньому житті людини чи можна знайти по змісту повноту у відношенні до життєвих питань присягу; вона не тільки визнання приналежності до пластової організації, але визнання нашого світоглядру нашого "вірую" . - Так повинні ми усвідомити нинішній святочний акт присяги;

2. На тлі нинішнього дійсного і недавнього минулого ми є революційна і боева організація, бо активно протиставляємо себе всім тим небезпечним маніврам, на які продовж нашої історії і сьогодні різні ворожі чинники стараються зіпсувати українську спільноту. А боевість і революційність вимагають цієї, тому.

3. Реалізація наших задумів вимагає від нас в кожній хвилині і в кожних обставинах нашого життя максимум активності кожного з нас. Бути активним - це значить, бути молодим. А зберегти молодість є в нашій силі, бо

"Молодість - це не вік людини, тільки стан його душі, твердість волі, сила уяви, спроможність захоплюватися, не переважа відважи над страхом, нахил до природ, нехтїть до безмілля.

Ніхто не стає старшим через те, що прожив якусь кількість літ. Люди старіються тільки тоді, коли розбувають свої ідеалів. Літа морщать чоло, але затрата онтувіаєму лише зморщкн на душі. Смуток, сумнів, брак повір'я до себе, страх, розчарування - все це - ті довгі літа, що схиляють голову вниз і в порох повертають творчий дух.

В кожному людському серці - байдуже чи сімдесять - чи шістнадцятьлітньому - є диво з усіх найдивніше: здібність до солодкого захоплення зірками і речами та думками подібними до зір, неустрашимий визов випадковості, непомильний дитячий нахил до щораз нового і радість з життя - і життя як ігра.

Такі ви молоді, яка ваша віра; такі старі, які ваші сумніви. Стільки молодости у вас, скільки самотовір'я, стільки старости, скільки страху. Стільки молодости, скільки надії, стільки старости, скільки розчарування.

Як довго ваше серце сприймає голос краси, радости, відваги, величчї та сили - від землі, людини і Вічності, - так довго ви молоді:

А коли вже всі нитки порвались і коли найінтимніша частина вашого серця покрилася снігом песимізму і льодом цинізму, - тоді ви дійсно постарілись. І тоді хай Бог змилосердиться над вашою душею!" /гл. Молоде Життя 1946, ч. 2/.